

110710 Tredje söndagen efter trefaldighet Evelina Johansson

Det finns många söner som, likt den yngre sonen i evangeliet, går förlorade genom att begära ut arvet i förskott och ge sig av hemifrån.

Gud har gett ett oerhört rikt arv till varje människa, en arvedel i Guds stora familjeförmögenhet. Men det finns många som inte vill vara en del i Guds familj, utan får för sig att det finns bra mycket grönare gräs bortom hemmets staket och murar. Och så rymmer man iväg från Gud, från gudsumgänget och från Guds familjegemenskap, för man tror att man ska finna mer eller bättre lycka någon annanstans. Att leva med Gud verkar jättetråkigt: be och gå i kyrkan och kanske inte i allt kunna göra precis som man har lust till. Det är lätt att få för sig att det är både tråkigt och arbetsamt och begränsande att vara ett Guds barn, en kristen.

I bästa fall inser dessa söner tillslut sitt misstag, och beger sig hem till fadershuset. För den som varit på vift så länge är det ett oerhört och ganska skrämmande företag. Den yngre Sonen i texten är väldigt ödmjuk när han vänder tillbaka. Han vet att han syndat mot sin Fader; han har slösat bort sitt arv och har inget mer att kräva ut. Men kanske kan han ändå få gå som daglönare hos sin far, så att han åtminstone slipper äta grismat, slipper denna meningslöshet, denna tomhet som livet tillslut blir när det levs långt borta från Fadern.

Den förlorade Sonen har alltid varit en älskad liknelse för dem som levt ett liv långt borta från allt vad Gud och kyrka heter, och begått många svåra synder, men så till slut kommit till omtanke och vänt tillbaka. Man har känt igen sig i sonen och man har känt igen den oerhörda barmhärtighet och kärlek som mötte en när Fadern kom springande och åter tog den förlorade, helt oförtjänt, till sin son och arvinge, som hade avfallet aldrig varit.

Men liknelsen är också oerhört lärorik för de söner som stannar hemma. De av Guds barn som fortsätter att leva nära sin himmelske Fader, som strävar och arbetar i fadershuset. Som ber och läser Guds ord, som går i gudstjänst, vittnar om Jesus och gör goda gärningar mot sin nästa. Jag tror att det sitter ganska gott om personer här i bänkarna som kanske lättare identifierar sig med sonen som stannade hemma ... och som också blev förlorad.

Gud har nämligen bara förlorade söner.

Den äldste sonen har inte övergivit sin Fader och sitt hem, men när slarvern och suputen till lillebror kommer hem då visar han att han ändå inte är sin Faders son, för han har inte förstått särskilt mycket av den kärlek och barmhärtighet som bor i Faderns hjärta.

Det han visar när brorsan kommer är inte glädje utan missunnsamhet – han unnar inte sin bror del i arvet, för brodern har ju inte varit hemma och arbetat för att förtjäna det. Reaktionen påminner lite om bonden i Bo Giertz ”Stengrunden” som menar att om det ska vara så lätt för hans försupne bror att komma till himlen, då var det väl inte lönt för honom själv att omvända sig ”*Då kunde jag lika gärna leva i synd och göra mig glada dagar*”. Har den äldre sonen egentligen ett problem som liknar den yngres? Att han egentligen inte vill vara hemma, för fadershusets egen skull, utan bara för den belöning det ger, inte minst i känsla av egen förträfflighet.

Den här missunnsamheten är oerhört spridd. Även bland dem som kanske inte riktigt kan kallas hemmavarande barn, de som inte alls har särskilt mycket med Gud eller kyrkan att göra. Men även bland de mest sekulariserade svenskar blir indignationen stor vid tanken på att Hitler skulle kunna komma till himlen. Förvisso är det ingen mer än Hitler och Gud som vet om Hitler omvände sig inför döden, om han

någonsin vände om till fadern och med uppriktig ånger sade: *Fader jag har syndat mot himlen och mot dig; jag är inte värd att kallas din son.*” Men faktum är att om han gjorde det, så mötte han samma Fader som alla förlorade söner, och den tanken jagar fram den äldste sonen ord över många läppar: När han kommer hem, din son som har ... DÅ slaktar du gödkalven! Kan man göra vad som helst och sedan är det bara okej?!

Viktigt att komma ihåg då, är att det handlar om att vända om. Den yngre rymlingen blir inte upptagen i Fadershuset igen för att Fadern åker bort till svinhagen och plockar hem honom antingen han vill eller inte, ungefär som en förälder hämtar hem en berusad tomåring från stan. Gud har gett människan en fri vilja, en myndighet över sitt liv. Han tillåter oss faktiskt att ge oss iväg hemifrån och sitta och knapra grisarnas fröskidor så länge vi vill det. Men han längtar efter sina bortsprungna barn och det är därför som den som vänder tillbaka och kastar sig för hans fötter, dras upp och in hans famn – även om man dödat väldigt många människor.

Det är ju inte heller så att den äldste sonen blir förlorad genom att stanna hemma. Så att hemmablivandet är meningslöst eller automatiskt leder till missunnsamhet och kärlekslöshet. Det märks tydligt av Faderns ord: *”Mitt barn, du är alltid hos mig och allt mitt är ditt.*” Det är alltid en stor poäng och en stor nåd att få vara i Fadershuset, men risken att bli en förlorad son är stor även där, som liknelsen visar. Överallt finns frestelsen för en människa att fjärma sig från sin Fader i himlen. Som episteltexten sade: *”Er fiende djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter någon att sluka.*” Om Djävulen inte kan locka oss med viskningar om hur skönt det är att ligga kvar i sängen på söndag morgon, så ger han inte upp för det. Då tar han istället nya tag och börjar viska om hur duktigt det är att orka gå upp och gå i kyrkan, och vips så börjar man tänka på hur illa det är med alla som inte stigit upp och kommit till gudstjänst. Och så sitter man där som en präktig hemmavarande son och djupt infekterad av egenrättfärdighet.

Det är nyttigt för människan att vara hemma i Fadershuset. Men det är också nyttigt och livsviktigt för alla söner att omvända sig, inte bara för vissa söner som varit olydigare än andra. *”Kom ihåg att ni får utstå detsamma som alla era bröder här i världen.*”, skriver Petrus. All bröder behöver omvändelse, men inte på samma punkter naturligtvis. Om jag går söndagligen i kyrkan och Pelle inte gör det, så behöver jag ju inte omvändelse på just den punkten, men om jag tänker för mycket på Pelles omvändelsebehov riskerar jag att missa mina egna punkter och då står jag där som förlorad son tillslut i alla fall.

St Petrus ger oss ett gott råd i episteln: *”Klä er i ödmjukhet mot varandra, ty Gud står emot de högmodiga, men de ödmjuka visar han nåd.*”

Låt oss därför som de förlorade söner vi alla är dagligen ödmjukt sträva efter att besinna oss och vända tillbaka till den fader som så oroligt och kärleksfullt alltid spanar utåt vägen för att se om det är några saknade söner på ingång.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord tröstar, lär förmanar och varnar oss. Hans helige Ande styrke ordet i våra hjärtan så att vi inte blir glömska hörare utan dagligen tillväxer i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden och så blir saliga genom Jesus Kristus vår Herre. Amen.